

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشکده علوم پایه
گروه ریاضی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد
رشته ریاضی محض گرایش جبر

عنوان :

پوشش از سیستم های دوری روی تکواری ها

استاد راهنما:
دکتر غلامرضا مقدسی

استاد مشاور:
دکتر لیلی شریفان

نگارش:
رسول رشیدی

آبان ۱۳۹۱

دانشکده علوم پایه
گروه ریاضی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد
رشته ریاضی محض گرایش جبر

نام دانشجو:
رسول رشیدی

تحت عنوان :
پوشش از سیستم های دوری روی تکواره ها

در تاریخ ۱۳۹۱/۸/۳۰ توسط هیأت داوران زیر بررسی و با درجه به تصویب نهایی رسید.

۱ - استاد راهنمای پایان نامه دکتر غلامرضا مقدسی با مرتبه علمی استادیار امضاء:

۲ - استاد داور داخل گروه با مرتبه علمی امضاء:

۳ - استاد داور خارج گروه با مرتبه علمی امضاء:

گزیده ای از دعای مکارم الاخلاق امام سجاد (علیه السلام)

پروردگارا، بر محمد و آل او درود فرست و ایمانم را به کاملترین درجه ایمان برسان و یقینم را بهترین یقین قرار ده و فرجام نیتم را بهترین نیتها بگردان و عملم را به بهترین اعمال برسان. پروردگارا، با لطف خودت نیتم را نیکو گردان و یقینم را با رحمت بی‌پایانت از گزند انحراف، مصون دار و با قدرت بی‌انتهایت، هر عمل فاسدی که از من سر زده است اصلاح فرما. پروردگارا، بر محمد و آل او درود فرست و اموری را که اهتمام به آنها مشغولم می‌کند کفایت فرما و مرا به کاری که فردای قیامت از من درخواست می‌کنی وادار کن و در ایام عمرم فراغت بخش تا به کاری که برای آنم آفریده‌ای پردازم و بی‌نیازم کن و به من روزی وسیع عطا فرما و عزت ببخش و گرفتار کبر و خودپسندی نکن و به عبادت خالص مشغولم دار و عبادتم را با عجب و غرور باطل نکن. پروردگارا بر محمد و آل او درود فرست و به هر اندازه‌ای که میان مردم مرا مرتبه می‌بخشی پیش خودم به همان مقدار خوارم کن و هر عزت ظاهری که برایم پدیدار می‌سازی به همان اندازه پیش نفسم برای من خواری باطنی پدید آور.

پروردگارا بر محمد و آل او درود فرست و چنان کن که از هدایت شایسته بهره‌مند شوم و آن را با هیچ چیز عوض نکنم و از راه حق بهره‌مند گردم و از آن بیرون نروم و به نیت درست دست یابم و در آن شك نکنم و تا هنگامی که عمرم در راه طاعت تو می‌گذرد به من عمر بده و آنگاه که عمرم چراگاه شیطان شود، پیش از آنکه دشمنی سخت تو به من روی آورد یا خشم تو محکم و پایدار گردد جانم را بگیر. پروردگارا، هیچ خصلتی را که مردم زشت بدانند در من نگذار مگر آنکه اصلاحش کنی و هیچ عادت ناپسندی را که مردم سرزنش کنند باقی نگذار مگر آنکه نیکش سازی و هیچ خوی پسندیده‌ای را در من ناقص نگذار مگر آنکه کاملش کنی.

پروردگارا بر محمد و آل او درود فرست و دشمنی سخت دشمنان را درباره من به دوستی تبدیل کن و حسد و بدخواهی سرکشان را به محبت تغییر ده و بدگمانی صالحان را به اطمینان و دشمنی نزدیکان را به دوستی و بدرفتاری خویشان را به خوشرفتاری و خوار کردن نزدیکان را به یاری و دوستی مدارا کنندگان را به دوستی واقعی مبدل فرما.

اگر تنها ترین تنها شوم، باز خدا هست

او جانشین هم‌داشتن هست...

پاس‌گزاری...

سپاس خداوندگار حکیم را که با لطف بی‌کران خود، آدمی را زیور عقل آراست.
در آغاز وظیفه خود می‌دانم از زحمات بی‌دریغ استاد راهنمای خود، جناب آقای دکتر غلامرضا مقدسی، صمیمانه تشکر و قدردانی کنم که قطعاً بدون راهنمایی‌های ارزنده ایشان، این مجموعه به انجام نمی‌رسید. در پایان، بوسه می‌زنم بر دستان خداوندگاران مهر و مهربانی، پدر و مادر عزیزم و بعد از خدا، ستایش می‌کنم وجود مقدس‌شان را و تشکر می‌کنم از برادران عزیزم به پاس عاطفه سرشار و گرمای امیدبخش وجودشان، که در این سردترین روزگاران، بهترین پشتیبان من بودند.

رسول رشیدی

آبان ۱۳۹۱

تقدیم به

همسر مهربانم

چکیده

کلمات کلیدی:

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	۱ پیش نیازها
۲	۱-۱ مفاهیم و قضایایی از نظریه رسته
۵	۲ پوشش سیستم ها
۶	۱-۲ پوشش و بروریکتی هم اساسی
۱۰	۲-۲ پوشش قویاً هموار (<i>strongly flat covers</i>)
۱۲	۳ تحلیل آزاد مدرج و عدد نظم
۱۳	۱-۳ تحلیل آزاد مدرج و اعداد بتی مدرج
۱۴	۲-۳ عدد نظم کاستلنیوو-مامفورد
۱۵	۴ عدد نظم مدول همولوژی Tor
۱۶	۱-۴ کران روی عدد نظم کوهمولوژی موضعی Tor
۱۸	منابع و مآخذ
۲۰	واژه نامه فارسی به انگلیسی
۲۱	واژه نامه انگلیسی به فارسی

پیشگفتار

موضوع عدد نظم یکی از مفاهیم اساسی در جبر جابجایی و هندسه جبری تصویری است که اولین بار توسط دیوید مامفورد^۱ در سال ۱۹۶۶ تحت عنوان عدد نظم کاستلنیوو^۲ نامگذاری شد. دلیل این نامگذاری به نتایج کلاسیکی که کاستلنیوو در سال ۱۸۹۳ بر روی خم‌های تصویری به دست آورد، برمی‌گردد. مامفورد عدد نظم را برحسب کوهمولوژی بافه^۳ مطرح کرد و در سال ۱۹۸۲ اویشی^۴ تعریفی از عدد نظم کاستلنیوو-مامفورد را بر حسب کوهمولوژی موضعی ارائه کرد و آیزنبا^۵ و گوتو در سال ۱۹۸۴ این ناوردا^۶ را بر حسب تحلیل‌های آزاد مینیمال بیان کردند. با معرفی این ناوردا، مسئله یافتن کرانی برای عدد نظم به موضوع جذابی تبدیل گردید و افراد زیادی توانستند کران‌هایی برای این ناوردا پیدا کنند. در این پایان‌نامه، ما یک قضیه اساسی روی حلقه‌ی چندجمله‌ای ثابت می‌کنیم که نتایج به دست آمده توسط پیتلود^۷-گیمیگلیانو^۸-جرامیتا^۹، چندلر^{۱۰} [۱۹۹۷]، سیدمن^{۱۱} [۲۰۰۲]، کُنکا^{۱۲}-هرزوگ^{۱۳} [۲۰۰۳] و کاویگلیا^{۱۴} [۲۰۰۳] را در بر می‌گیرد.

فصل اول این تحقیق، شامل مطالبی از جبر جابجایی و همولوژی است که در فصول بعد از آنها استفاده می‌کنیم. در فصل دوم دنباله‌های طیفی را معرفی می‌کنیم که نقشی مهمی در اثبات قضیه اصلی این پایان‌نامه دارد. در فصل سوم، ابتدا مفهوم تحلیل آزاد مدرج را معرفی و چگونگی محاسبه آن را بیان می‌کنیم و در بخش بعد عدد نظم را برحسب تحلیل آزاد مینیمال تعریف می‌کنیم و در ادامه تعاریف معادل آن را بر حسب Ext، Tor، کوهمولوژی موضعی و برش‌ها^{۱۴} بیان می‌کنیم.

در فصل چهارم که در واقع فصل اصلی پایان‌نامه است، M و N را دو S -مدول مدرج متناهی مولد در نظر می‌گیریم که S حلقه‌ی چندجمله‌ای مدرج استاندارد $S = K[x_1, \dots, x_n]$ روی میدان K با ایده‌ال همگن ماکسیمال $\mathfrak{m} = (x_1, \dots, x_n)$ است و فرض می‌کنیم بعد کرول $\text{Tor}_1^S(M, N)$ کمتر یا مساوی یک است.

با مفروضات فوق، در قضیه ۴-۱-۱ کران بالایی برای عدد نظم $H_m^i(\text{Tor}_k^S(M, N))$ بر حسب اعداد بتی مدرج مدولهای M و N می‌یابیم. از این قضیه نتیجه مهم زیر را به

^۱Mamford ^۲Castelnuovo regularity ^۳Sheaf cohomology ^۴Ooishi ^۵Invariant ^۶Pitteloud

^۷Gimigliano ^۸Geramita ^۹Chandler ^{۱۰}Sidman ^{۱۱}Conca ^{۱۲}Herzog ^{۱۳}Caviglia

^{۱۴}Truncations

$$\operatorname{reg} \operatorname{Tor}_k(M, N) \leq \operatorname{reg} M + \operatorname{reg} N + k.$$

که در حالت $k = 0$ کران بالایی برای عدد نظم حاصل ضرب تانسوری $M \otimes_S N$ به دست می‌دهد که در سال ۲۰۰۲، سیدمن^۱ در [۲۷] و در سال ۲۰۰۳ کاویگلیا^۲ در [۹] هر یک با روش‌هایی متفاوتی پیدا کردند.

در ادامه روابط جالبی بین اعداد بتی مدرج به دست می‌آوریم. برای نمونه نشان می‌دهیم اگر $I \subseteq S$ یک ایده‌ال و $M = N = S/I$ مدول‌هایی دوری با بعد کمتر یا مساوی یک باشند آنگاه تابع $p \rightarrow t_p(S/I)$ در شرط تحدب ضعیف

$$t_n(S/I) \leq t_p(S/I) + t_{n-p}(S/I)$$

برای هر $1 \leq p \leq n$ صدق می‌کند. که در آن بزرگترین درجه از مولدهای مینیمال همگن p -آمین سیزیجی S/I است.

در بخش سوم این فصل با اثبات قضایایی برای حاصل ضرب ایده‌ال‌ها، شرایطی را فراهم می‌آوریم که توان‌های یک ایده‌ال دارای تحلیل خطی باشند. در این بخش فرضیه‌ای^۳ که اولریخ^۴ و آیزنباده^۵ در [۱۵] به شرح زیر مطرح نمودند را در حالت $n = 3$ و برای ایده‌ال‌های تک جمله‌ای ثابت می‌کنیم.

فرضیه. فرض کنید $I \subseteq S$ ایده‌الی m -اولیه با تولید یکسان از درجه d و به طور خطی نمایش‌پذیر باشد. در این صورت $I^{n-1} = m^{d(n-1)}$.

با قرار دادن $I = J$ در نتیجه زیر، فرضیه فوق در حالت $n = 3$ ثابت می‌شود. نتیجه؟؟؟. فرض کنید I و J ایده‌ال‌هایی همگن از S با تولید یکسان از درجه‌ی d و با بعدهای کمتر یا مساوی یک باشند. در این صورت اگر تحلیل‌های I و J برای $\lfloor (n-1)/2 \rfloor$ مرحله خطی باشند. (برای نمونه، اگر I و J دارای نمایش خطی باشند و $n \leq 3$)، آنگاه IJ تحلیل خطی دارد. بویژه اگر I و J ایده‌ال‌های m -اولیه باشند آنگاه $IJ = m^{2d}$.

در آخر قضیه‌ای از رومر^۶ در [۲۵] را اثبات می‌کنیم. این قضیه بیان می‌کند که تحت چه شرایطی همه‌ی توان‌های یک ایده‌ال، تحلیل خطی دارند.

^۱Sidman ^۲Caviglia ^۳Conjecture ^۴Ulrich ^۵Eisenbud ^۶Römer

فهرست نشانه‌ها و نمادها

$V(I)$	مجموعه ایده‌ال‌های اول شامل I
$\text{Supp}_R(M)$	تکیه‌گاه R - مدول M
$\text{Spec}(R)$	مجموعه ایده‌ال‌های اول حلقه R
$\text{Ass}_R(M)$	ایده‌ال‌های اول وابسته R - مدول M
$\text{Ann}_R(M)$	پوچساز R - مدول M
$Z_R(M)$	مجموعه مقسوم‌علیه‌های صفر R - مدول M
$\dim R$	بعد حلقه R
$\dim_R(M)$	بعد کرول R - مدول M
$\text{codim}(-)$	همبعد
$\text{ht}(-)$	ارتفاع
$\text{Max}(R)$	مجموعه ایده‌ال‌های ماکسیمال حلقه R
$l_R(M)$	طول R - مدول M
$\text{grade}_R(I, M)$	طول M - رشته منظم ماکسیمال I در
$\text{depth}_R(M)$	طول M - رشته منظم ماکسیمال در ایده‌ال ماکسیمال \mathfrak{m}
$\text{Socle}_R(M)$	ساکل R - مدول M
$\text{pd}_R(M)$	بعد پروژکتیو R - مدول M
$\text{Mod}(R)$	رسته‌ی R - مدول‌ها
$H_{\mathfrak{m}}^i(-)$	i -امین کوهمولوژی موضعی
$\deg(x)$	درج‌هی عنصر همگن x
$K_{\bullet}(\underline{x}; R)$	همبافت کزول R نسبت به \underline{x}
$H_p(\underline{x}; M)$	p -امین مدول همولوژی همبافت کزول M نسبت به \underline{x}
$S = K[x_1, \dots, x_n]$	حلقه چندجمله‌ای روی میدان K
$\mathfrak{m} = (x_1, \dots, x_n)$	ایده‌ال همگن ماکسیمال حلقه چندجمله‌ای S
$\text{Mon}(S)$	مجموعه‌ی تمام تک‌جمله‌ای‌های S

فصل ۱

پیش نیازها

در این فصل تعاریف و قضایایی از نظریه رسته را که نقش مهمی در فهم بهتر مطالب دارند، یادآور می‌شویم. فرض ما بر این است که خواننده با مفاهیم جبر جامع آشنایی دارد. در سرتاسر این پایان‌نامه، منظور از نیم گروه R ، نیم گروه یکدار است.

۱-۱ مفاهیم و قضایایی از نظریه رسته

تعریف ۱-۱-۱ ($strongly flat$). S - سیستم A هموار قوی است گر تابعگون $- \otimes A$ عقب بر و برابر ساز را حفظ کند.

تعریف ۱-۱-۲ ($condition P$). S - سیستم A در شرط P صدق میکند اگر برای هر $a, a' \in A$ و $s, s' \in S$ به طوریکه $as = a's'$ باشد آنگاه $a'' \in A$ و $u, v \in S$ موجود باشند به طوریکه $a = a''u$ و $a' = a''v$ و $us = vs'$.

تعریف ۱-۱-۳ ($condition E$). S - سیستم A در شرط E صدق میکند اگر برای هر $a \in A$ و $s, s' \in S$ به طوریکه $as = as'$ باشد آنگاه $a' \in A$ و $u \in S$ موجود باشند به طوریکه $a = a'u$ و $us = us'$.

لم ۱-۱-۴. S - سیستم های هموار قوی و عقب بر هموار یکی هستند یا به عبارت دیگر $strongly flat = pullback flat$

□ **برهان**. نتیجه ۱۶.۵ صفحه ۲۷۲ کتاب کیلپ

لم ۱-۱-۵. S - سیستم A هموار قوی ($strongly flat$) اگر و تنها اگر در شرط P و E صدق کند.

□ **برهان**. برهان قضیه در قضیه صفحه ۲۶۸ کتاب کیلپ است [۲۸]

قضیه ۱-۱-۶. فرض کنید ρ یک همنهشتی راست از تکواره S باشد. آنگاه $\frac{S}{\rho}$ در شرط P صدق می کند اگر و تنها اگر برای هر $s, t \in S$ که spt نتیجه دهد $u, v \in S$ که $u\rho\backslash pt$ موجود باشند به طوریکه $us = vt$

□ **برهان**. برهان در صفحه ۲۵۱ کتاب کیلپ

قضیه ۱-۱-۷.

برهان.

□

تعریف ۱-۱-۸ (*leftunitary*). زیر مونوید T از S یکانی چپ گویند اگر و تنها اگر $s \in S$ و $t, ts \in S$ باشد آنگاه $s \in T$ باشد.

قضیه ۱-۱-۹. فرض کنید T یک زیرمونوید از مونوید S باشد آنگاه $T = [\lambda]_\rho$ برای یک همنهشتی راست ρ از S اگر و تنها اگر T ، زیر مونوید یکانی چپ از S باشد.

برهان. رفت: فرض کنیم ρ یک همنهشتی راست از S باشد و $T = [\lambda]_\rho$ زیر مونوید از S است زیرا اگر $t_1, t_2 \in T$ باشد نشان می‌دهیم که $t_1 t_2 \in T$. اگر $t_1, t_2 \in T$ آنگاه داریم که λt_1 و λt_2 . حال از اینکه λt_1 است و ρ یک همنهشتی راست از S است نتیجه می‌شود که $t_2 \rho t_1 t_2$ است و لذا داریم

$$\lambda t_2 \rho t_1 t_2 \Rightarrow \lambda t_1 t_2 \Rightarrow t_1 t_2 \in T = [\lambda]_\rho$$

حال اگر $t, ts \in T$ که $s \in S$ آنگاه چون $t \in T$ داریم λt که چون ρ همنهشتی راست است داریم $s \rho ts$ حال داریم

$$\lambda t s \rho s \Rightarrow \lambda s \Rightarrow s \in T = [\lambda]_\rho$$

بنابراین T یک زیر مونوید یکانی چپ است.

برعکس: فرض کنید T یک زیرمونوید یکانی چپ از S باشد. قرار دهید $X = T \times T$ و $\rho = \rho(T \times T)$. حال چون T ناتهی است پس $t \in T$ موجود است و چون $1 \in S$ است و داریم $t, t \cdot 1 \in T$ و با توجه به یکانی چپ بودن T داریم $1 \in T$ پس داریم $T \subseteq [\lambda]_\rho$ (۱).

حال فرض کنیم $t \in [\lambda]_\rho$ و $1 \neq t$ پس داریم λt بنابراین طبق لم [۹، ۱.۴.۳۷]، عضوهای $t_1, \dots, t_n, r_1, \dots, r_n \in T$ و $w_1, \dots, w_n \in S$ موجود است به طوریکه $(t_i, r_i) \in X$ برای $1 \leq i \leq n$ به طوریکه

$$\begin{aligned} 1 &= t_1 w_1 & r_2 w_2 &= t_3 w_3 & \dots & & r_n w_n &= t \\ r_1 w_1 &= t_2 w_2 & r_3 w_3 &= t_4 w_4 & \dots & & \end{aligned}$$

حال چون $1, t_1 \in T$ و $1 = t_1 w_1$ پس داریم $t_1, t_1 w_1 \in T$ حال چون T یکانی چپ است پس $w_1 \in T$ است. بنابراین $t_2 w_2 = r_1 w_1 \in T$ و چون $t_2, t_2 w_2 \in T$ و T یکانی چپ است پس $w_2 \in T$ است. و اگر این روند را ادامه دهیم نتیجه می‌شود که $w_n \in T$ پس داریم $t = r_n w_n \in T$ زیرا $r_n, w_n \in T$. بنابراین $t \in T$ و چون t دلخواه بود پس $T = [\lambda]_\rho$ (۲) است.

□

حال از (۱) و (۲) داریم $T = [\lambda]_\rho$.

تعریف ۱-۱-۱۰ (*leftcolapsible*).

تعریف ۱-۱-۱۱ (*rightreversible*).

قضیه ۱-۱-۱۲. فرض کنید S یک مونوید باشد و P زیر مونوید له شدنی (از راست معکوس پذیر) از S باشد آنگاه $\sigma = (P \times P)^\neq$ همبستگی راست تولید شده توسط $(P \times P)$ است به طوریکه $P \subseteq [\lambda]_\sigma$ له شدنی از چپ (از راست معکوس پذیر) است و $\frac{S}{\sigma}$ هموار قوی است (در شرط P صدق میکند).

فصل ۲

پوشش سیستم ها

۱-۲ پوشش و بروریختی هم اساسی

تعریف ۱-۱-۲. فرض کنید S یک مونوید باشد و A یک S -سیستم باشد. S -سیستم C هم راه با S -بروریختی $f : C \rightarrow A$ را یک پوشش از S -سیستم A گویند اگر هیچ زیرسیستم اکید B از C موجود نباشد به طوریکه f تحدیدش به B یا $f|_B$ پوشا باشد. ما معمولاً C را یک پوشش گوئیم.

به راحتی میتوان دید که هر S -سیستم دارای یک پوشش که همان خودش است میباشد. اما بعضی از S -سیستم ها دارای یک پوشش سره هستن. و..... (ادامشو بنویس) با توجه به [۹, ۳/۱۷/۱۹] هر پوشش از یک S -سیستم دوری باید دوری باشد.

تعریف ۲-۱-۲. فرض کنید S یک مونوید باشد و $f : C \rightarrow A$ یک S -بروریختی باشد گوئیم f هم اساسی است اگر برای هر S -سیستم B و هر S -نگاشت $g : B \rightarrow C$ اگر fg برو ریختی (epi) باشد آنگاه g نیز برو ریختی باشد.

لم ۳-۱-۲. $f : C \rightarrow A$ یک پوشش از A است اگر و تنها اگر f برو ریختی هم اساسی باشد.

برهان. رفت:

فرض کنید $f : C \rightarrow A$ یک پوشش باشد و $g : B \rightarrow C$ به طوری باشد که $fg : B \rightarrow A$ برو ریختی باشد ثابت می کنیم که g نیز برو ریختی است. فرض کنیم (فرض خلف) g برو ریختی نباشد پس داریم $g(B) \subsetneq C$ و $fg(B) = fg(B)$ برو ریختی است که تناقض با پوشش بودن دارد. پس g برو ریختی است.

برعکس:

فرض کنیم $f : C \rightarrow A$ برو ریختی هم اساسی باشد و B زیرسیستم اکیدی از C باشد. چون $g : B \hookrightarrow C$ پوشا نیست و f برو ریختی هم اساسی است پس $fg : B \rightarrow A$ پوشا نیست. پس $f : C \rightarrow A$ یک پوشش است. \square

لم ۴-۱-۲. فرض کنید $f : A \rightarrow B$ یک S -بروریختی هم اساسی باشد. آنگاه A دوری است اگر و تنها اگر B دوری باشد.

برهان. رفت:

فرض کنید A دوری باشد چون f پوشاست پس $f(A) = B$. حال چون A دوری است پس $f(A)$ نیز دوری است پس B دوری است. برعکس:

اگر B دوری باشد چون $f : A \rightarrow B$ یک S -بروریختی هم اساسی استو طبق لم قبل $f : A \rightarrow B$ یک پوشش است و طبق [۹, ۳/۱۷/۱۹]، A نیز دوری است. \square

لم ۵-۱-۲. فرض کنید S یک مونوئید باشد و σ, σ' همنهشتی های راست از S باشند. آنگاه $\frac{S}{\sigma'} \rightarrow \frac{S}{\sigma}$ بایک زیرسیستم دوری از $\frac{S}{\sigma}$ ایزومورفیک است اگر و تنها اگر $u \in S$ موجود باشد به طوریکه

$$\sigma' = \{(s, t) \in S \times S; (us, ut) \in \sigma\}$$

برهان. رفت:

برای هر S -سیستم A و هر $a \in A$ ، $\{(s, t) \in S \times S; as = at\}$ یک همنهشتی راست است. بنابراین برای هر همنهشتی σ و $u \in S$ ، $\{(s, t) \in S \times S; (u\sigma)s = (u\sigma)t\}$ یک همنهشتی راست است.

حال اگر $u \in S$ موجود باشد به طوریکه $\sigma' = \{(s, t) \in S \times S; (us, ut) \in \sigma\}$ آنگاه $\frac{S}{\sigma'} \rightarrow \frac{S}{\sigma}$ با تعریف $h : \frac{S}{\sigma'} \rightarrow \frac{S}{\sigma}$ خوش تعریف است و S -monomorphism است.

برعکس:

اگر $h : \frac{S}{\sigma'} \rightarrow \frac{S}{\sigma}$ یک S -mono باشد. فرض کنید $h(\backslash \sigma') = u\sigma$ آنگاه $h(\sigma') = sh(\backslash \sigma') = sh(u\sigma) = u\sigma$ و چون h خوشتعریف و یک به یک است آنگاه $\sigma' = \{(s, t) \in S \times S; (us, ut) \in \sigma\}$ \square
 $\sigma'_u = \{(s, t) \in S \times S; \exists u \in S; (us, ut) \in \sigma\}$ نمایش میدهم یعنی σ'_u در لم قبل را با σ_u نمایش میدهم یعنی $\sigma'_u = \{(s, t) \in S \times S; \exists u \in S; (us, ut) \in \sigma\}$ در بعضی از مقاله ها به جای $s(u\sigma)t$ ، $s\sigma_u t$ را به کار میبرند.

لم ۶-۱-۲. فرض کنید σ یک همنهشتی راست روی S و $u \in S$ باشد. S -mono $h : \frac{S}{\sigma_u} \rightarrow \frac{S}{\sigma}$ ، با تعریف $h : \frac{S}{\sigma_u} \rightarrow \frac{S}{\sigma}$ ، h پوشاست اگر و تنها اگر $uS \cap [\backslash]_{\sigma} \neq \emptyset$

برهان. رفت:

فرض کنید $uS \cap [\backslash]_{\sigma} \neq \emptyset$ و $[x]_{\sigma} \in uS$ باشد. حال چون $uS \cap [\backslash]_{\sigma} \neq \emptyset$ است پس $s \in S$ موجود است به طوریکه $us\sigma_1$ حال داریم:

$$[x]_{\sigma} = [\backslash]_{\sigma} x = [us]_{\sigma} x = [usx]_{\sigma}$$

حال داریم:

$$h([sx]_{\sigma_u}) = [usx]_{\sigma} = [x]_{\sigma}$$

بنابراین h پوشاست.

برعکس:

فرض کنیم h پوشا باشد و فرض کنیم (فرض خلف) $uS \cap [\lambda]_\sigma = \emptyset$ باشد. یعنی به ازای هر $s \in S$ ، $us\sigma \neq [x]_\sigma$ نیست. حال فرض کنیم $\frac{S}{\sigma} \in \frac{S}{\sigma}$ باشد داریم:

$$[x]_\sigma = [\lambda]_\sigma x \neq [us]_\sigma x = [usx]_\sigma \quad \forall s \in S$$

که این نشان می دهد:

$$\forall s \in S \quad h([sx]_\sigma) \neq [x]_\sigma$$

□ که این نشان می دهد که h پوشا نیست که یک تناقض با فرض می باشد. بنابراین $uS \cap [\lambda]_\sigma \neq \emptyset$.

اکنون ما نشان می دهیم که اگر یک S - سیستم دوری ، پوشش سره داشته باشد آنگاه آن طبیعی است.

لم ۷-۱-۲. فرض کنید S یک مونوید باشد و ρ یک همنهشتی راست از S باشد. اگر σ یک همنهشتی راست روی S باشد به طوریکه $f: \frac{S}{\sigma} \rightarrow \frac{S}{\rho}$ یک بروریختی هم اساسی باشد آنگاه $u \in S$ موجود باشد به طوریکه $\frac{S}{\sigma_u} \cong \frac{S}{\sigma}$ و $f': \frac{S}{\sigma_u} \rightarrow \frac{S}{\rho}$ با تعریف $s\sigma_u \mapsto s\rho$ یک S - بروریختی هم اساسی است. خصوصاً $[\lambda]_{\sigma_u} \subseteq [\lambda]_\rho$.

برهان. چون $f: \frac{S}{\sigma} \rightarrow \frac{S}{\rho}$ پوشاست پس $u \in S$ موجود است به طوریکه $f(u\sigma) = \lambda_\rho$ (*) . فرض کنید $\sigma' = \sigma_u$ حال چون نگاشت $\frac{S}{\sigma'} \rightarrow \frac{S}{\sigma}$ با تعریف $s\sigma' \mapsto (us)\sigma$ یک S - $mono$ است (زیرا $\sigma' = \sigma_u$) که ترکیب آن با f پوشاست. حال چون $\frac{S}{\sigma}$ یک پوشش برای $\frac{S}{\rho}$ است (باتوجه به لم ۳.۱.۲). و چون f بروریختی هم اساسی است پس نگاشت $\frac{S}{\sigma'} \rightarrow \frac{S}{\sigma}$ پوشا نیز است. پس داریم $f': \frac{S}{\sigma'} \rightarrow \frac{S}{\rho}$ و $\frac{S}{\sigma'} \cong \frac{S}{\sigma}$ با تعریف $s\sigma' \mapsto s\rho$ پوشا است (باتوجه به (*)). و به راحتی می توان دید که $[\lambda]_{\sigma'} \subseteq [\lambda]_\rho$. □

اکنون ما آماده ایم که یکی از قضایای اصلی را بیان کنیم.

قضیه ۸-۱-۲. فرض کنید S یک مونوید باشد و $\frac{S}{\rho}$ یک S - سیستم دوری باشد. نگاشت $f: \frac{S}{\sigma} \rightarrow \frac{S}{\rho}$ با تعریف $s\sigma \mapsto s\rho$ یک بروریختی هم اساسی است اگر و تنها اگر

$$\sigma \subseteq \rho \quad \wedge \quad \forall u \in [\lambda]_\rho ; \quad uS \cap [\lambda]_\sigma \neq \emptyset$$

برهان. ابتدا برای هر S - سیستم دوری $\frac{S}{\rho}$ و $u \in S$ در نظر میگیریم:

$$\frac{S}{\rho_u} \cong \{[us]_\rho ; s \in S\}$$

که زیر سیستمی از $\frac{S}{\rho}$ است.

فرض کنید $f : \frac{S}{\sigma} \rightarrow \frac{S}{\rho}$ یک بروریختی هم اساسی باشد. $\sigma \subseteq \rho$ چون f خوشتعریف است. برای هر $u \in [\mathbb{N}]_\rho$ ، $\frac{S}{\sigma_u} \xrightarrow{f|_S} \frac{S}{\rho}$ پوشاست چون f هم اساسی است. ما باید داشته باشیم $[\mathbb{N}]_\sigma \in \frac{S}{\sigma_u}$ و بنابراین $u.S \cap [\mathbb{N}]_\sigma = \emptyset$ ؟. برعکس:

فرض کنیم شرط ها برقرار باشد. چون $\sigma \subseteq \rho$ است پس f خوشتعریف است. فرض کنید A یک زیر سیستمی از $\frac{S}{\sigma}$ باشد و $f|_A$ پوشا باشد. آنگاه چون $f|_A$ پوشا است داریم برای $u \sigma \in A$ عضو $u \rho$ موجود است به طوریکه $u \rho = f(u \sigma) = u \rho$. بنابراین $u \rho$ چون $u \sigma \cap [\mathbb{N}]_\sigma \neq \emptyset$ پس $t \in S$ موجود است به طوریکه $ut \sigma \in A$. و چون σ همنهشتی راست است داریم $ut \sigma \in A$ و بنابراین $st \sigma \in A$ پس $s \sigma \in \frac{S}{\sigma}$ است و چون A زیر سیستمی از $\frac{S}{\sigma}$ است پس $A = \frac{S}{\sigma}$ و بنابراین طبق تعریف f یک پوشش است. \square

توضیحاتشو بنویس

قضیه ۱-۲-۹. فرض کنید S یک مونوید باشد و $\frac{S}{\rho}$ یک S -سیستم دوری باشد. اگر R یک زیر مونوید از $[\mathbb{N}]_\rho$ باشد به طوریکه برای هر $u \in [\mathbb{N}]_\rho$ ، $uS \cap R \neq \emptyset$ باشد آنگاه همنهشتی راست σ روی S موجود است به طوریکه $R \subseteq [\mathbb{N}]_\sigma$ و $\frac{S}{\sigma}$ یک پوشش از $\frac{S}{\rho}$ است. علاوه بر این $R = [\mathbb{N}]_\sigma$ اگر و تنها اگر R زیر مونوید یکانی از S باشد.

برهان. همنهشتی راست σ روی S را به صورت $\sigma = (R \times R)^\#$ تعریف می کنیم. آنگاه واضح است که $R \subseteq [\mathbb{N}]_\sigma$ (؟). نگاشت $f : \frac{S}{\sigma} \rightarrow \frac{S}{\rho}$ را به صورت $s\sigma \mapsto s\rho$ تعریف می کنیم. می دانیم f خوشتعریف و S -بروریختی است. (؟).

چون $R \subseteq [\mathbb{N}]_\rho$ است آنگاه $R\{R \subseteq \rho$ و بنابراین $\sigma = (R \times R)^\#$ است. و چون برای هر $u \in [\mathbb{N}]_\rho$ ، $uS \cap [\mathbb{N}]_\sigma \neq \emptyset$ و چون $uS \cap R \neq \emptyset$ و $R \subseteq [\mathbb{N}]_\sigma$ است پس طبق قضیه قبلی f بروریختی هم اساسی است.

طبق لم فصل اول داریم $R = [\mathbb{N}]_\sigma$ اگر و تنها اگر R زیر مونوید یکانی از S باشد. \square

نتیجه ۱-۲-۱۰. S -سیستم دوری $\frac{S}{\sigma}$ یک پوشش از S -سیستم تک عضوی Θ است اگر و تنها اگر برای هر $u \in S$ وجود داشته باشد $s \in S$ به طوریکه $us \in [\mathbb{N}]_\sigma$.

برهان. فرض کنیم برای هر $u \in S$ عضوی مانند $s \in S$ موجود باشد به طوریکه $us \in [\mathbb{N}]_\sigma$ پس

$uS \cap [\lambda]_\sigma \neq \emptyset$ است و بنابه قضیه ۸.۱.۲ $f : \frac{S}{\sigma} \rightarrow \frac{S}{\theta}$ بروریختی هم اساسی است. بنابراین $\frac{S}{\sigma}$ یک پوشش برای $\frac{S}{\theta}$ می باشد.

برعکس:

فرض کنیم $\frac{S}{\sigma}$ یک پوشش از θ باشد پس $f : \frac{S}{\sigma} \rightarrow \frac{S}{\theta}$ یک بروریختی هم اساسی است و با توجه قضیه ۸.۱.۲ به ازای هر $u \in [\lambda]$ داریم $uS \cap [\lambda]_\sigma \neq \emptyset$ پس $s \in S$ موجود است به طوریکه $us \in [\lambda]_\sigma$. \square

قضیه ۱۱-۱-۲. اگر S یک مونوید باشد و $\frac{S}{\rho}$ یک S -سیستم دوری باشد آنگاه نگاشت $S \rightarrow \frac{S}{\rho}$ هم اساسی است اگر و تنها اگر $[\lambda]_\rho$ زیرگروهی از S باشد.

برهان. رفت:

اگر $S \rightarrow \frac{S}{\rho}$ هم اساسی باشد بنا به قضیه ۸.۱.۲ میدانیم برای هر $u \in [\lambda]_\rho$ عضو $s \in S$ موجود است به طوریکه $us = 1$. اما چون $u\rho$ پس داریم $spus = 1$ و بنابراین $s \in [\lambda]_\rho$ است و این نتیجه میدهد که $[\lambda]_\rho$ زیرگروهی از S است.

برعکس:

اگر $[\lambda]_\rho$ یک زیرگروه از S باشد. آنگاه برای $u \in [\lambda]_\rho$ داریم $uu' \in \{1\}$ و طبق قضیه ۸.۱.۲ نگاشت $S \rightarrow \frac{S}{\rho}$ با تعریف $s \mapsto s\rho$ هم اساسی است. \square

تعریف ۱۲-۱-۲ (rights simple).

قضیه ۱۳-۱-۲. اگر S یک نیم گروه ساده از راست با 1 الحاقی باشد و اگر $\sigma \subseteq \rho$ باشد که σ و ρ همنهشتی های راست روی S هستند. که $[\lambda]_\sigma \neq \{1\}$ آنگاه نگاشت $\frac{S}{\sigma} \rightarrow \frac{S}{\rho}$ با تعریف $s\sigma \mapsto s\rho$ یک بروریختی هم اساسی است.

برهان. چون برای هر $u \in S \setminus \{1\}$ ، $u(S \setminus \{1\}) = S \setminus \{1\}$ است. پس داریم $uS \cap [\lambda]_\sigma \neq \emptyset$ است و چون $\sigma \subseteq \rho$ است با توجه به قضیه ۸.۱.۲ نگاشت $\frac{S}{\sigma} \rightarrow \frac{S}{\rho}$ با تعریف $s\sigma \mapsto s\rho$ بروریختی هم اساسی است. \square

۲-۲ پوشش قویاً هموار (strongly flat covers)

تعریف ۱-۲-۲. فرض کنید S یک مونوید باشد و A یک S -سیستم باشد. C همراه با S -بروریختی $f : C \rightarrow A$ یک پوشش قویاً هموار از A است اگر C قویاً هموار (strongly flat) و f ، S -بروریختی هم اساسی باشد.

قضیه ۲-۲-۲. اگر S یک مونوید باشد آنگاه S - سیستم دوری $\frac{S}{\rho}$ پوشش قویا هموار است
 اگر و تنها اگر $[\lambda]_\rho$ شامل یک زیر مونوید له شدنی از چپ R باشد به طوریکه برای هر $u \in [\lambda]_\rho$
 $uS \cap R \neq \emptyset$ ،

□

برهان.

فصل ۳

تحلیل آزاد مدرج و عدد نظم

با توجه به این که ابزار کار ما در این پایان نامه حلقه چندجمله‌ای است بیشتر قضایا و لم‌ها روی این حلقه بیان شده است.

۳-۱ تحلیل آزاد مدرج و اعداد بتی مدرج

تعریف و نکته ۳-۱-۱. R -مدول F را آزاد مدرج گوئیم، هرگاه F دارای پایه‌ای باشد که همه‌ی اعضای آن همگن باشد به عبارتی خانواده‌ای از اعداد صحیح $\{n_i\}_{i \in I}$ چنان باشد که $F \cong \bigoplus_{i \in I} R(n_i)$ بنابراین می‌توان به سادگی نشان داد که هر مدول مدرج، تصویر همریخت یک مدول آزاد مدرج است، یعنی اگر M یک R -مدول مدرج باشد و $\{m_i\}_{i \in I}$ مجموعه مولدی برای M باشد که برای هر $i \in I$ ، $\deg(m_i) = n_i$ آنگاه R -همریختی زیر همگن و پوشاست

$$\varphi : \bigoplus_{i \in I} R(-n_i) \longrightarrow M$$

$$e_i \longmapsto m_i$$

تعریف ۳-۱-۲. فرض کنید M یک R -مدول مدرج باشد، آنگاه یک تحلیل آزاد مدرج از M ، رشته‌ای دقیق به صورت

$$\cdots \longrightarrow F_i \xrightarrow{d_i} F_{i-1} \xrightarrow{d_{i-1}} \cdots \xrightarrow{d_2} F_1 \xrightarrow{d_1} F_0 \xrightarrow{d_0} M \longrightarrow 0.$$

است که در آن F_i ها، R -مدول‌های آزاد مدرج هستند و d_i ها، R -همریختی‌های همگن‌اند.

تعریف ۳-۱-۳. فرض کنید (R, \mathfrak{m}) یک حلقه *موضعی و M یک R -مدول مدرج با تحلیل آزاد مدرج به صورت

$$\mathbf{F} : \cdots \longrightarrow F_i \xrightarrow{d_i} F_{i-1} \xrightarrow{d_{i-1}} \cdots \xrightarrow{d_2} F_1 \xrightarrow{d_1} F_0 \xrightarrow{d_0} M \longrightarrow 0.$$

باشد. گوئیم تحلیل فوق مینیمال است هرگاه برای هر $i \geq 1$ ، $\text{Im}(d_i) \subseteq \mathfrak{m}F_{i-1}$ ، و به عبارت دیگر نگاشت‌های همبافت $\mathbf{F} \otimes_R R/\mathfrak{m}$ ، همه برابر صفر باشند.

۲-۳ عدد نظم کاستلنیوو-مامفورد

در این بخش به معرفی عدد نظم کاستلنیوو-مامفورد به همراه برخی تعاریف معادل با آن و یک سری قضایا و نتایج در مورد آن می پردازیم.

فرض بر این است که $S = K[x_1, \dots, x_n]$ حلقه چندجمله‌ای با ساختار استاندارد مدرج روی میدان K با ایده‌ال ماکسیمال همگن $\mathfrak{m} = (x_1, \dots, x_n)$ است.

تعریف ۱-۲-۳ (عدد نظم کاستلنیوو-مامفورد). فرض کنید M یک S -مدول مدرج متناهی مولد با تحلیل آزاد مینیمال مدرج به صورت

$$\circ \longrightarrow F_s \longrightarrow \dots \longrightarrow F_i \longrightarrow \dots \longrightarrow F_0 \longrightarrow M \longrightarrow \circ$$

باشد. (توجه شود که بنابر قضیه سیزیجی هیلبرت؟؟ و گزاره؟؟ طول این تحلیل متناهی و با بعد پروژکتیو M برابر است.).

گیریم b_i ماکسیمم درجه از مولدهای F_i باشد. برای عدد صحیح r ، مدول M را r -منظم گوییم هرگاه برای هر $i = 0, \dots, s$ ، $b_i - i \leq r$ باشد. و عدد نظم کاستلنیوو-مامفورد یا به اختصار عدد نظم M را به صورت زیر تعریف می کنیم

$$\text{reg}(M) = \min \{r : b_i - i \leq r ; i = 0, \dots, s\}$$

که این خود معادل است با

$$\text{reg}(M) = \max \{b_i - i : i = 0, \dots, s\}.$$

بنابراین، می توان گفت که S -مدول M ، r -منظم است هرگاه $\text{reg}(M) \leq r$. بعلاوه اگر $M = \circ$ تعریف می کنیم $\text{reg}(M) = -\infty$.

فصل ۴

عدد نظم مدول همولوژی Tor

مقدمه: در سراسر این فصل، $S = K[x_1, \dots, x_n]$ حلقه چندجمله‌ای با ساختار استاندارد مدرج روی میدان K و ایده‌ال ماکسیمال همگن $\mathfrak{m} = (x_1, \dots, x_n)$ است. بعد کرول مدول M را با $\dim M$ و بعد فضای برداری M را با $\dim_K M$ نمایش می‌دهیم. برای S -مدول مدرج متناهی مولد M و ایده‌ال I از S با توجه به نتیجه $\text{codim } M = \text{codim } I = n - \dim I$.

همان طور که در تعریف $\text{reg}(M)$ ، بیان شد منظور از $\dim I$ همان $\dim S/I$ است. در این فصل برای عدد نظم S -مدول مدرج متناهی مولد M از تعابیر معادل آن که در بخش ۳-۲ بیان شد استفاده می‌کنیم یعنی

$$\text{reg}(M) = \max_j \{ \text{reg } H_{\mathfrak{m}}^j(M) + j \}$$

و

$$\text{reg}(M) = \max_p \{ \text{reg } \text{Tor}_p^S(M, K) - p \}$$

و یا به عبارتی با توجه به ملاحظه $\text{reg}(M) = \max_p \{ t_p(M) - p \}$ ،

$$\text{reg}(M) = \max_p \{ t_p(M) - p \}$$

که در آن $t_p(M) = \text{reg } \text{Tor}_p^S(M, K) = \max \{ j : \beta_{ij} \neq 0 \}$. اگر $M = 0$ تعریف می‌کنیم $\text{reg}(M) = -\infty$.

۴-۱ کران روی عدد نظم کوهمولوژی موضعی Tor

در این بخش به بیان یک قضیه اساسی می‌پردازیم که برای اثبات آن نیازمند به ابزار کارآمد دنباله طیفی در فصل ۲ هستیم.

قضیه ۴-۱-۱. فرض کنید M و N دو S -مدول مدرج متناهی مولد و k اعدادی صحیح باشند و $\dim \text{Tor}_k^S(M, N) \leq 1$. در این صورت برای هر p و q که $p + q = n - j + k$ ،

$$\text{reg } H_{\mathfrak{m}}^j(\text{Tor}_k^S(M, N)) \leq \max \{ X, Y, Z \}$$

$$X = t_p(M) + t_q(N) - n$$

$$Y = \max_{\substack{p'+q'=n-j+k \\ p'>p}} \left\{ t_{p'}(M) + \operatorname{reg} H_{\mathfrak{m}}^{n-q'}(N) \right\}$$

$$Z = \max_{\substack{p'+q'=n-j+k \\ p'<p}} \left\{ \operatorname{reg} H_{\mathfrak{m}}^{n-p'}(M) + t_{q'}(N) \right\}.$$

منابع و مآخذ

- [۱] س. یاسمی، م. پورنکی، مقدمه‌ای بر نظریه مدول‌ها. انتشارات علمی دانشگاه صنعتی شریف، چاپ دوم، ۱۳۸۶.
- [2] R.B. Ash , A course in commutative algebra., Lecture notes 2003.
- [3] M.F. Atiyah , I.G. Macdonald, Introduction to Commutative Algebra. Addison–Wesley, London (1969).
- [4] M. Auslander, Modules over unramified regular local rings. Illinois J. Math., 5:631–647, 1961.
- [5] N. Bourbaki, Commutative Algebra, Springer-Verlag, New York, 1989.
- [6] M.P. Brodmann, R.Y. Sharp, Local Cohomology: An Algebraic Introduction with Geometric Applications, Cambridge Stud. Adv. Math., vol. 60, Cambridge University Press, Cambridge, 1998.
- [7] W. Bruns, J. Herzog, Cohen–Macaulay Rings, Cambridge Stud. Adv. Math., vol. 39, Cambridge University Press, Cambridge, 1993.
- [8] W. Bruns, U. Vetter, Determinantal Rings. Springer LNM 1327, Springer-Verlag, Berlin, 1988.
- [9] G. Caviglia, Bounds on the Castelnuovo–Mumford regularity of tensor products, Proc. Amer. Math. Soc. (to appear), preprint, 2003.
- [10] G. Caviglia, Koszul algebras, Castelnuovo–Mumford regularity and generic initial ideals, Ph.D. thesis, University of Kansas, 2004.
- [11] A. Conca, Regularity jumps for powers of ideals, <http://www.arxiv.org/math.AC/0310493>, 2003.
- [12] A. Conca, J. Herzog and T. Hibi, Rigid resolutions and big Betti numbers, Comment. Math. Helv. 79 (2004), 826–839.
- [13] D. Cox, J. Little, D. O’Shea, Using Algebraic Geometry. Springer (1992).
- [14] D. Eisenbud, Commutative Algebra with a view towards Algebraic Geometry. Springer (1995).
- [15] D. Eisenbud, C. Huneke and B. Ulrich, The regularity of Tor and graded Betti numbers, Amer. J. Math. 128 (2006) 573–605.

- [16] D. Eisenbud, Geometry of Syzygies, Springer-Verlag, New York, 2004.
- [17] H.B. Foxby, Homological algebra, Lecture notes.
- [18] D.R. Grayson, M. Stillman, Macaulay 2, A Software System for Research in Algebraic Geometry, <http://www.math.uiuc.edu/Macaulay2>.
- [19] J. Herzog and T. Hibi, Monomial ideals, Springer London Dordrecht Heidelberg New York, 2010.
- [20] J. Herzog, T. Hibi, X. Zheng, Monomial ideals whose powers have a linear resolution. Math. Scand., 95, 23–32 (2004).
- [21] J.P. Serre, Local Algebra, Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2000.
- [22] T. Marley, Graded rings and modules, Lecture notes.
- [23] S. Lichtenbaum, On the vanishing of Tor in regular local rings. Illinois J. Math., 10:220–226, 1966.
- [24] I. Peeva, Graded syzygies, Springer-Verlag London Limited 2010.
- [25] T. Römer, Homological properties of bigraded algebras. Ill. J. Math., 45, 1361–1376 (2001).
- [26] J.J. Rotman, An Introduction to Homological Algebra, Springer Science+Business, 2009.
- [27] J. Sidman, On the Castelnuovo-Mumford regularity of products of ideal sheaves, Adv. Geom. 2 (2002), 219–229.
- [28] R.Y. Sharp, Steps in commutative algebra, Cambridge University Press. 1990.
- [29] C.A. Weibel, An Introduction to Homological Algebra, Cambridge University Press, New York, 1994.
- [30] O. Zariski, P. Samuel, Commutative Algebra. Vol. I, II, Springer (1960).

واژه‌نامه فارسی به انگلیسی

Probabilistic	احتمالی
Valuation	ارزیابی
Measure	اندازه
Stably	پایدار
Weak Topology	توپولوژی ضعیف
Powerdomain	دامنه‌توانی
Function Space	فضای تابع
Semantic Domain	دامنه معنایی
Program Fragment	قطعه برنامه
Regular local	موضعی منظم
Ordered	مرتب

واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

Dcpo	مجموعه جزئاً مرتب کامل جهت‌دار
Function Space	فضای تابع
Measure	اندازه
Ordered	مرتب
Powerdomain	دامنه‌توانی
Probabilistic	احتمالی
Program Fragment	قطعه برنامه
Semantic Domain	دامنه معنایی
Stably	پایدار
Valuation	ارزیابی
Weak Topology	توپولوژی ضعیف

Abstract

Let $S = K[x_1, \dots, x_n]$, let M, N be finitely generated graded S -modules, and let $\mathfrak{m} = (x_1, \dots, x_n) \subseteq S$. We give bounds for the regularity of the local cohomology of $\mathrm{Tor}_k(M, N)$ in terms of the graded Betti numbers of M and N , under the assumption that $\dim \mathrm{Tor}_1(M, N) \leq 1$. We apply the results to syzygies, products and powers of ideals. For example we show that any homogeneous linearly presented \mathfrak{m} -primary ideal has some power equal to a power of \mathfrak{m} ; and if the first $\lceil (n-1)/2 \rceil$ steps of the resolution of I are linear, then I^2 is a power of \mathfrak{m} .

Keywords:

Regularity, Minimal graded free resolution, Local cohomology, Graded betti number

**Master of Science
Department of Mathematics**

M.Sc.Thesis

Title of the Thesis
**On covers of cyclic acts over
monoids**

Evaluated and approved by thesis committee : as

Dr. GH.moghadasi, Supervisor (.)

, External Examiner (.)

, Internal Examiner (.)

February 2011

Master of Science
Department of Mathematics

M.Sc.Thesis

Title of the Thesis
**On covers of cyclic acts over
monoids**

Supervisor
Dr. gholamreza mogadasi

By
rasool rashidi

February 2011